

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-fly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyiltéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Az ifjúság ünnepe.

Mindig örömmel telik el szívünk, valahányszor komoly munkában találjuk az ifjúságot. És semmi felett nem érezünk nagyobb keserűséget, mintha látni kényszerülünk, hogy a közéletünk kóros tünetei nem hagyják érintetlenül az ifjúság gondolkodását sem. Istennek hála, a kolozsvári ifjúság ez idő szerint előttünk álló kísérlete nem ad alkalmat a keserűség érzésére. Komoly öntudatosság és lelkes hűv hatják át az ifjúsági élet külső megnyilatkozásait s ha lehet, valami kifogás az ifjúság közéletében felmerülő jelenségek irányában, az csak arra szorítkozhatik, hogy az ifjúság egyes rétegei következetesen távol tartani látszanak magukat az ifjúsági élet hullámvéréseitől.

Keresve e semmi esetre sem örövendetes tény magyarázatát, részben talán még igazoltnak is lehet azt tekintenünk. Hisz az élet létért való harcának kenyermezei csatája már az ifjúságtól bizonyos alkalmazkodást követel a modern életben. Sajnos, hogy nálunk sem a szülők, sem a társadalom nem igyekezik reducálni ennek a helyzetnek hatásait. A kor szelleme nem kedvez az idealizmus törekvéseinek és hányan vannak a „gondos szülők” között, a kik az ifjúság verőfényes napjaiban a realizmust praedikálják gyermekeikre, a kik mindenek felett józanságot és életrealitást követelnek az ifjúságtól is. Csoda-e aztán, ha az ifjúságban az effajta tanítás elsekélyesíti a lelkesedést az ifjúsági élet folyamatát, a mely pedig a legbecesebb anyag a nemzeti gondolkodás talajának megtermékenyítésén?

És ehez járunk a mi egyetemünkön szerfelett intensív faji, sőt a nem egyszer éles jelleget öltő felekezeti ellentétel egyént egyénnel szembeállító, az egészséges közérzetet széttagoló kihatásai. — És megjelenik itt-ott a kaszt-szelle exclusivitásának buta gögje is és szintén barázdákat hasít az ifjúság egyéges közszellemének sima talaján.

Am minél nehezebb ily viszonyok között megőrizni az ifjúsági élet harmóniáját, annál nagyobb elismerés kell, hogy illesse az ifjúsági élet vezetőit és különösen azokat a nagy becsű erkölcsi tényezőket, a melyek a vezetők munkájának hálás teret, az ifjúsági élet megújodásának tisztáforrását, az ifjú lelkesedés tüzeinek éltető levegőjét, az

ifjúsági szellemmunkásságnak legközelebb és legvonzóbb megnyilatkozásait képviselik: az ifjúsági egyleteket.

A magyar társadalom nagy munkájának jelentékeny részét végezik, a nemzeti élet kulturális feladatainak igen nagy súlyát hordozzák ezek a szerény eszközökkel, de tagjaik buzgalmból többnyire igen szép mulattal rendelkező ifjúsági egyesületek.

S a mai nappal a kolozsvári egyetem ifjúsága egy ilyen egylet, az egyetemi kör negyed évszázas jubileumának ünnepségeit nyitja meg.

Huszonöt év alatt sok minden történt az egyetemi kör életében. Am feladatát sok nehézséggel küzdve is, mindig hiven betölteni igyekezett az ifjúság szellemi életének ez a nevezetes centruma, a mely nem egyszer érezte hatásait Kolozsvár városa közszellemében is.

Itt tehát, hogy 25 éves működése ünnepén Kolozsvár közönsége rokonszenves érdeklődéssel forduljon a derék egyesület és az azzal többé-kevésbé egy szellemi organismust képező ifjúság felé!

Részünkről a szeretetteljes vonzalom melegével üdvözljük a jubiláló egyetemi kört és a további küzdelemre buzdító bátorítás szövegével köszöntjük a kolozsvári egyetem ifjúságát. Különösen szeretnők pedig, ha a kolozsvári közönség érdeklődése ez alkalommal nemcsak a szellemi formákban találja az ifjúság irányában megnyilatkozást, Kolozsvár közszelleme és ez által az általános kulturális haladás nagy érdeke szempontjából az volna a kívánatos, ha az egyetemi kör jubileuma szorosabb kapcsolatba hozná egymással, az ifjúságnak és a város közönségének életét.

Hadd ismerné meg ez uton az ifjúság még inkább az Erdély fővárosában mindenek előtt és kétszeresen kötelező nemzetiség parancsait és hadd telnének meg a város társadalmi életének keretei azzal a ma csak minimális adagokban élvezett ideális szellemmel, a mely legtermészetesebb ötfonát az ifjú szívekben találja. Ez a kölcsönhatás adhatná vissza legkönnyebben a város életének, külső képének azt a rég nélkülözött zománcot, a mely az erdélyi fejedelmek városát a feledésnek indult dicső múltcoz méltóvá tenni hivatva leendő.

V. A.

Politikai hir.

Haller főispán utóda.

Az „Alkotmány” írja: Megírtuk, hogy Udvarhely megye szabadalvú pártja minden lehetőséget elkövetett arra nézve, hogy megmentse a bukástól Haller főispánt. Tüntetés tünnetesre rendezett mellette, majd monstre deputációt tervezett, mely hivatalában való megtartását kérje, de minden erőlködésük hiábavalónak bizonyult. Udvarhely megyéből írják, hogy az új főispán, Tibád Antal országgyűlési képviselő, a volt államtitkár lesz. A megye főbb embereinek sikeresült őt megnyerni arra, hogy ez állást elfogadja. Pár nap múlva hatalmas deputáció fog ez ügyben Széll Kálmán miniszterelnök-nél tisztelegni, hogy informálják őt az udvarhely megyei állapotokról s kifejezészt adjanak ama meggyőződésüknek, hogy Tibád főispáni kinevezése a megyére nézve pacifikáció megvalósulását jelentené.

A kiegyezés válsága.

A B.—H. írja:

A döntést alulról késleltetik.

Az ischli klauzula hívei működnek, intrikálnak és bosszút forralnak Széll Kálmán ellen. Az ischli klauzula iskolája erősen kivette hálóját fölfelé is, meg lefelé is. Bécsben azt a hitet terjesztik, hogy Magyarország látván, hogy Széll sem viheti gyorsabb tempóban előre a kiegyezés ügyét, majd bele fog unni Széll formulájába. A gazdasági depresszió folytán Magyarország annyira áhitozik a kiegyezés után, hogy még szívesen elfogadja az ischli klauzulát is, csak hogy már élvezze egyszer a fogyasztási adó átutalásából őt illető hasznát. Csak egy rövid kis bőjti kurát kell még Magyarországra mérni és az annyira fájlalt ischli klauzula meglesz és vele diadalmasodni fog az ex-lex és a magyar abszolutizmus is. *El akarják Bécsben hitetni, hogy egy kis nyomással el lehet ütni Széll formuláját Széll Kálmánnal együtt.* Lent pedig propagandát csinálnak a pártban, hogy híveket toborozzanak azok körében, kik visszavágyóknak az előbbi kormányzat áldásai alá.

Ez ma a helyzet és erre hívjuk föl politikai körünk figyelmét. E percben még nem tudhatjuk, hogy az intrikusok fondorlata sikerrel fog-e járni, vagy nem. Csak arról az egyről vagyunk biztosak, hogy abban az esetben, ha a Tisza-Bánffy-féle politikai iskolának sikerülne a bécsi köröket meggyőztetni azzal, hogy az ischli klauzulát igenis lehet Magyarországon még most is diadalra juttatni, Magyarországon olyan ellenzék támadna, a milyent a mostani nemzedék nálunk nem látott. Az ex-lex és a törvény nélküli kormányzás első

kísérlete csak disszidenseket választott el a kormányparttól. Az ischli-klauzulának *fondorlatos becsempészése a közéletbe és a kiegyezési törvénynek illetlen való légherőpítése egy ütéssel visszacsavarná a magyar politikai életet egészen az 1861-iki állapotokig, vagy talán még tovább vissza.* Akkor nem lennének többé disszidensek, hanem lenne egy ellenzék, mely az egész modern Magyarországot egyesítene táborában egy maroknyi ösdi megyei politikussal szemben, kiket nem szabad összehasonlítani az ó-konzervatívokkal, mert ezeket legalább is egy nagy monarchiai elv lelkesítette. Az elv lehetett téves és lejárt, de a meggyőződés bennök tiszta, őszinte és tisztelettel parancsoló volt. Az ischli klauzula reakcionárius rajongói csak hatalmi vágyuktól és sértett hiúságtól lelkesednek. Ezek egészen más kaliberű ellenzékkel állanak szemközt, mint egykor Apponyi, Majláth és Sennyey.

A magyar és az osztrák kormány közt semminemű közlekedés nem történt s a legteljesebben függő az a kérdés: mikép tartandó és mikép fogja Ausztria a kiegyezés dolgában a viszonyosságot biztosítani.

A két kormány egymással szemben álló helyzete annyira kiélesült, hogy valójában sem Thun gróf, sem Széll Kálmán nem tudják; mi fog történni. Bizonyos azonban az, hogy a kitört válságnak néhány nap alatt el kell dőlnie és el is fog dőlni; bizonyos az, hogy a magyar törvényhozás vagy hozzáfog még a nyári szünet előtt a kiegyezési javaslatok néhányának s főképp a fogyasztási adóknál intézkedőknek tárgyalásához s azokat le is tárgyalja és szentesítés alá terjeszti. vagy pedig a Széll-kormány, ragaszkodván elköltelezésének szigorú megtartásához, elhagyja helyét. Ez esetben elsem képzelhető zavarok elő jut mindkét állam. Bizonyos az is, hogy ha a Felség képes volna azonnal behatítani egy oly új osztrák kormányt, a mely a reciprocitást menten biztosítaná, még pedig nem hivatalnok, hanem politikai kormányt: a döntés a magyar álláspontra épésben tartásával immár megtörtént volna, mert a Felség tudatában van annak, hogy a kiegyezés az osztrák pártoknál, ha gazdasági — másodrendű érdek is, de valójában nem ez, hanem csak politikai eszköz belső háborúk folytatására.

Széll Kálmán tegnap Bécsbe ment. A miniszterelnökök Bécsbe mentek [még Lukács László, Hegedűs Sándor és Darányi miniszterek is s mint a Bud. Tud. írja, megvárják a döntést a kiegyezés kérdésében.

Nyilatkozat.

Az „Ellenzék” f. évi május hó 27-ről megjelent 119-ik számában *Bartha Miklós* egyházközségi képviselő ur „A ref. egyház vesztesége” cz. alatt írt vezércikkében méltóztatott, az egyházközségi közgyűlés színén egykor tett kijelentésemre utalással, csekély személyemről is megemlékezni, a mely megemlékezés eszmemenetének és okoskodásának kapcsolatában eléggé alkalmas arra, hogy az egyházközségi veszteségeinek odumát, a dolgok genézisébe és folyamatába bé nem avatott közönség előtt, már csak a nevem egyedül történt fölemlítése következtében is felém irányítsa.

Személyem ellenintézett ezélatosságot vezércikkében nem kutatok.

Följajdulásának jogosságát általában el kell ismernem. De bizonyára ő is ép annyira tudja, mint én, hogy ugy az erkölcsi világban, mint a tételes törvények szerint, bármely hibáért, vétéséért avagy büntényért, csakis a cselekvőt vagy a köteleesség ellen mulasztót lehet a beszámítás tanai szerint felelősségre vonni.

Ugy hiszem, hogy emlékezetem nem csal. Én az utolsó quinqueniumban tartott közgyűléseinken mindössze kétszer szólaltam föl. Az egyik felszólalásom nem tartozik a dologra (a kolozsvári egyik papi állomás betöltése alkalmából történt). A másik felszólalásom az akkor elkeseredéssel vitatott egy milliós lombárd költsön közgyűlési tárgyalásának idejére esik.

Naplómk nem volt. Az akkori hírlapi tudósítások nem állanak rendelkezésemre. De szükségem sines szavaim hű reprodukcióját kutatom, mert lényegben a felelősségre vonatkozó nyilatkozatomat most is elismerem. És fenn is tartanám, ha arra szükség volna. De nincs szükség.

Bartha Miklós képviselő ur jól tudja, hogy ez a kérdéses lombárd költsön-ügy az elnök ő nagyméltóságának beváltott ünnepélyes ígérete alapján, nem csak hogy *kár nélkül, de tekintélyes haszonnal lebonyolítást nyert.* Már most:

Hogy helyes és igazságos-e *Bartha Miklós* képviselő urnak az eljárása, hogy egy konkrét ügyben tett nyilatkozatomat generálisja; annak megítélését ismert igazságérzésére bízom.

Az egyházközségi ügyeinek intézésébe való tényleges közremunkálástól 1896. kora tavaszán történt félrevonulásom indokai lekembem rejtve maradnak. De annyit *Bartha Miklós* képviselő ur is tud, hogy a kényserhelyzetbe olyan elvi differentiait sodortak, a melyeknek legyőzésére elég erőm nem volt. A támogatott erő keresett segítségét meg nem találta. Az utóbbi félre kellett állanom.

jelenléte után, hogy az a keserű fájdalom érzetét hozta magával.

— Oh, szerelmem, bár sietnél hozzám! — mondá — bár jönnél mellem hozzám!

De az országuton nem látta őtet. Viszsa fordult és lassu léptekkel haladt; így bizonyosan utoléri őtet. Ezer féle akadály jöhetik közbe. Lehet, hogy lekészték a vonatját, vagy Weldben kellett maradnia.

Nem volt ok az aggodalomra; de azért a szíve nehéz volt és ő roskedett.

Már hét óra és Lajos nem érkezett meg! Vissza kellett sietni a Manor házba, hogy az ebédet el ne késse és az által a nagynénjének bosszúságot ne okozzon. Szomorúan nézett végig a fehér országúton és azután lassu, maradozó léptekkel az erdőn át vissza ment, minden zörejre megállva, a lombok minden susogására megrettenve. De Lajos nem jött. Azonban ő nem esett kétségbe; későbbben bizonyosan el fog jönni. Lady-Mari vissza tartóztatta és természetes, hogy ha annak sok mondani valója volt, kénytelen volt ott maradni és azt végig hallgatni. Majd kilenc órákor, a későbbi vonattal megérkeztek.

Az ebéden keresztül esett, beszélt Lady Kilmorehoz, hallgatta annak a jövő évrára készített száz féle terveit és az egész idő alatt ez a fájdalmas kiáltás szált fel a szívéből —

— Oh, szerelmem, bár sietnél — oh, jöjj vissza hozzám, — jöjj vissza hozzám!

Némi megkönnyebbülésre szolgált, midőn a saját szobájába mehetett és a hűségös szobaleányának a vállára borulhatott.

— Jane, a férjem nem jött el. Mondjon valamit a vigasztalásomra, mert más különben meghalok!

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Máj. 29.

Hilar.

— A „Törvisek és narancsvirók” szerzőjétől. —

Angolból fordította: AMICA.

VIII.

(Folytatás.)

(16)

Hilary nem tudott alni, mert a következő huszonégy órától oly sok függött. Ha a nagynénje haragudnifog és megtagadja a jóváhagyását attól, mit ő tett, akkor a férje rögtön elviszi onn és lehet, hogy ez az utolsó éjszaka, mit aban a házban tölt, melyben oly boldog volt, abban az otthonban, hol eddig mindig szeretve érezte magát. Ha a nénje megbocsát nekik és minden jól megy, egy idő múlva Londonba mennek és valószínűleg Lady Kilmore elkíséri őket. És nem volt valószínű, hogy Lady Marival valami nehézség legyen.

Hilary igyekezett mást biztatni és vigasztalni, de valami különös nyomozott érzéstől nem tudott megszabadulni. Tegnap délután vágyott a férjét látni és azzal beszélni. Most látta, beszélt vele, ajkairól hallotta azokat az édes szerető írvakat, melyek után sóvárgott és mégis valami sötét előérzet, arról a mi történt fog, lütszemeiről az álmat és a hosszú órák; ébren feküdt, nyugtalanul hánykolódva és gondolkozva, a hogy még soha sem gondoltzott.

Kifejezhetetlen félelemmel nézett az előtte levő napra. A hosszújéji virasztás alatt realizálni látszott az általa tett lépés komolyságát. Titokban házasságra lépni sokkal komolyabb dolog volt, mint a nőnek

ő képzelte. Ő csak úgy gondolt arra, mint egy kedves kis románcznak az illő befejezésére és nem volt elragadtatva, midőn úgy találta, hogy az által hirtelen az élet legnagyobb nehézségeibe lett sodorva.

Végre felvirradt az a nap mely neki férjét, szabadságot és határtalan boldogságot fog hozni. Borongos reggel volt; a levegőben olyan csendesség volt, mely a vihar előjele szokott lenni.

— Hilary, én azt gondolom, hogy égi-háborunk lesz, — jegyzi meg Lady Kilmore. Az ilyenféle idő olyan lehangoló. Édes gyermekem, te ma reggel rossz színben vagy; beteg vagy?

— Nénikém, fáradt vagyok; az éjjel nem aludtam, — válaszolja Hilary.

— A levegő rekkenősége lehetett az oka, — mondja Lady Kilmore. Reám is hatással volt; de, édes gyermekem, nagyon sajnálom, hogy az időben levő változás, te bened ilyen különbséget tud előidézni. A szemed homályos és szép viruló színedet elvesztetted.

— Azt gondolja nénikém, hogy ez által a Lord Lulworthra való kilátásaim gyengültek? — válaszolja a leány keserű nevetéssel. En is azt gondolom. Mig a szívéből ez a néma fohász szált fel — „Oh, szerelmem, siess hozzám vissza!”

Hogy ez a hosszú nap hogy telt el, azt ő soha sem tudta megmondani. Homályosan emlékezett, hogy Lady Kilmoreval, a ki a hűga szép arc színének az eltűnése felett sópáncodott, leült villásreggelizni. Ő ivott egy kevés vizet bort, de nem tudott enni. Az órájára nézett és látta, hogy csak két óra volt és Lajos négy óra, mulva, nem sokára az erdőbe megy és ott várakozik rá.

Találkozásukra egy nagyon szép helyet jelöltek ki — egy hosszú széles avenút, mely az erdő közepén ment keresztül, mely által néhány mértföld volt megnyerve.

Ezt az avenút a Lady koci utjának nevezték, miután a régi időben Weldhoma egyik urnője kényelmére volt készítve. Elég széles volt arra, hogy a koci elterjen, de nem sokat volt használva kivéve a Weldhoma menő látogatók által.

Éppen öt óra volt, midőn Hilary az avenübe lépett. Még egy óráig kellett várakoznia de az nagyon rövid időköznek látszott most előtte. A fellegok eltakarták a napot, levelek lankadtan esüngtek le a nyommasztó meleg légben, a hosszú füvet nem mozgatta a szellő. Csendes volt minden. Hilary leült; Lajos nem sokára vele lesz. Olyan helyen ült honnét a kocsiút bejáratát láthatta, honnét megláthatta a férjét abba a pillanatban, midőn az az erdőbe lépett és ez által rögtön elibe mehetett. Senki sem jött a magányosságát megzavarni, két férfit kivéve és a hely oly néma volt és a lég oly csendes, hogy minden szavakat jól hallhatta, mielőtt azok hozzá érkeztek és az után is midőn mellette elhaladtak.

— Azt mondtad, hogy meghaltak? — kérde az egyik.

— Igen, huszan haltak meg. A legborzasztóbb látvány volt a mit valaha láttam.

— Azt gondolom, hogy a parlament nem hagyja annyiba és most fog valamit tenni — jegyzi meg az, a ki előbb szólott. A törvényekben valami változást kellene csinálni. A vállalkozóktól a kormánynak kellene átvenni mindent.

Hilary nem sokat ügyelt a megjegyzésekre, de annyit megjegyzett, hogy halálról beszéltek.

És meghalni oly borzasztó volt; de hiszen a halálnak és neki, nem volt semmi közük egymással. Ő tele volt lélettel és szellemmel, boldog reménységgel és várakozással.

— A halál eméjét még csak nem is tudta felfogni. Csak egy rövid megjegyzés

volt az, a mit hallott. Mindazon által huszan voltak meghalva. Egész testében megrázkodott midőn eszébe jutott, hogy a beszélők közül a magassabbik azt mondta, hogy huszan haltak meg; ez borzasztó volt. És csudálkozott, hogy a kormánynak miért kellene a társaságoktól mindent átvenni és miféle társaságok voltak azok? Aztán az egész dologt kivette a fejéből és tekintetét a kocsi út bejáratára függesztve csendesen ült.

Hat óra volt; Lajosnak nem sokára meg kellett érkezni. Lázás türelmetlenséget érezve, felállott és az avenü bejáratához ment és végig nézett a hosszú fehér országúton; de nem látta őtet. Aztán lement az uton.

Lehetetlenség volt, hogy őtet elkerülje. Weldből jöve nem volt más út. Sebessen ment, mert nyugtalan állapotában nem tudott csendesen várakozni. És Lajos annál jobban fog örülni, ha minél előbb találkoznak.

Messzebb gyalogolt egy mértföldnél és közeledett Weldhez, midőn a templom halál-esengettyűje megszólalt. Ő ezelőtt is gyakran hallotta azt és tudta, hogy midőn a kis városban valaki meghalt, mindig megszólalt az. De azt is tudta, hogy neki nem voltak ottan barátai és még is az a hang átjárta egész valóját és megfagyasztotta a véré.

— Milyen bohó vagyok! mondá magában.

— A haragszó miért ijesztené meg ennnyire?

— De azért még sem tudott tovább menni, kénytelen volt visszatérni.

— Lajos, hogy fog nevetni rajtam, ha megmondom neki! — gondola.

És aztán eszébe jutott, hogy a férje milyen jó, milyen gyöngéd lesz hozzá, midőn meghallja, hogy ő menyire meg volt ijedve és hirtelen oly erős vágyódást érzett a férje

Féltrevonulásom előtti időről az egyházkerületnek egyetlen egy krajczár olyan veszteségéről sem tudok, a mely hozzájárulással és szavazatommal kötött ügyletből származott volna.

Ilyet sem a hetes bizottság, sem senki kimutatni nem fog. Tisztelettel kérem tehát, hogy nevemet az egyházkerület veszteségeivel, a melyek ha vannak, nekem is ép oly fájdalmasak, semmi kombinációba hozni és a nagyközönség odiumának martalékul dobni ne méltóztassék.

Kolozsvár, 1899. máj. 28.

Dr. Kolozsvári Sándor.

Ujabb veszély.

Miután országunk gyarmetügyi politikát nem folytathat, de egyes kivitellel alkalmas czikkeknak piacot kell teremteni, erre legalkalmasabbnak mutatkozott a kelettel való összeköttetés. Kormányunk mindent elkövet, hogy e viszonyt minél szorosabbá fűzze és tevékeny kereskedelmi miniszterünk a husvéti kirándulását is arra használta fel, hogy kiviteli czikkeinknek ott tört hódítson, s midőn mi mondhatni lázas tevékenységet fejtünk ki e téren, óriási csapásként hat rá, hogy a közel múltban Németország és Románia között egyezmény jött létre, melynek értelmében Berlin és Kelet Európa között oly vasúti összeköttetés létesül, a mely Magyarországot teljesen elkerüli és a jelenlegi Magyarországot átmenő forgalomnak egész vagy legnagyobb részét okvetlen el fogja terelni.

Ezen új vonal Berlinből Magyarországot teljes elkerülésével Galiczián és Bukovinán át megy Romániába és onnan a fekete tenger partjára, a honnan a hajózási összeköttetés, valamint a kabel vonal tartja fenn az összeköttetést Konstantinápolylyal.

Tudvalevő dolog, hogy a Berlin-Bukaresti utt eddig Bécs és Budapesten át 41 és fél óráig tartott; ezen új utvonalon 33 és fél tehát 8 órával rövidebb ép úgy a Berlin—Konstantinápolyi ut is 8 órával rövidebb lesz, nagyon természetes, hogy az utazók legnagyobb része a rövidebb utazási időt fogja választani és ezzel országunkat egészen el fogja kerülni.

Országunk és Budapest forgalmára nézve igen fontos körülmény, hogy az eddigi vasut, posta és táviró forgalom tovább is hazánkban keresztül haladjon a Keletre. Nagyron helyeseltető tehát Havass Rezső fővárosi bizottsági tag eljárása, hogy első volt, ki megragadta az alkalmat a főváros közgyűlésén és sürgős indítványt terjesztett be Budapest polgármesteréhez, miszerint állásának egész súlyával hasson oda a kormányra, hogy a jelenlegi összeköttetés gyorsíttassék, hogy ezen utvonalon teljesen versenyképesse tétessék, a Németország és Románia által legutóbb létesített berlini-bukaresti és konstantinápolyi utvonallal.

Ezen összeköttetés gyorsítását még legnagyobb áldozatok árán is létre kell hozni, mert mit érnek fényes utca sorok, modern berendezések, ha nincs iparunk, kereskedelmünk és forgalmunk, a mely az anyagi prosperálást előmozdítja.

Tekintettel pedig, hogy a Berlin-Konstantinápolyi ut Galiczián keresztül csupán 28 kilométerrel rövidebb, a kormány könnyen találhat módot ezen utnak gyorsítására, ha a további élénk összeköttetést fenn akarjuk tartani. Kormányunknak oda kell hatni, hogy az utazási időt a lehetőség szerint a concurren vonalnál gyorsabbá tegye.

Krausz Emil.

A Berde-féle milliós hagyaték viszontagságai.

Berde Mózes tudvalevőleg írott végrendelettel a magyar unitárius egyháza hagyta nyolczszázezer forintnyi vagyonát, úgy intézkedvén ebben a végrendeletben, hogy unokaöccse, Berde Béla, a korpádi birtokot élete fogtyáig használhassa és az unitárius egyháznak tulajdonjoga elismerésül fizessen ezért egy aranyat. Megemlékezett Berde Mózes ebben a végrendeletben távolabbi rokonairól is, mindenkinek hagyományozván valamit, de egyszersmind kikötvén azt is, hogy aki a végrendeletét megtámadni meri, minden végrendeletileg neki hagyott javadalmából kirekesztendő.

Berde Mózes a végrendelet megszerkesztése után unokaöccse, Berde Béla, elmebajos gyanánt Budapestre hozatta és a Schwarzer-intézetben helyeztette el, a hol az öreg meghalt a nélkül, hogy írott végrendeletét megváltoztatta volna. Berde Béla pedig megjelent a budapesti törvényszékénél s báró Barkoczy Emilnek, dr. Török Árpád ügyvédnek, Rein Béla és Toncea György intézetbeli apóknak, mint tanúknak bírálóg történt kihallgatása után azt a vallomást vette jegyzőkönyvbe, hogy Berde Mózes a nevezeték előtt halálos ágyán írott végrendeletét megsemmisítette és szóbelleg minden vagyonát Berde Béla hagyományozta.

Az ügybe ekkor beleavatkozott a büntető törvényszék is. Balonyi vizsgálóbíró az összes végrendeleti tanukat letartóztatta és vizsgálati fogságba helyezte, mert kiderült, — a mit az illetők egyen-egyben is ismertek a vizsgáló bíró előtt — hogy a polgári bíróság előtt tett vallomásuk légből kapott, a mennyiben előtűnik Berde Mózes az írott végrendelet vissza nem vonta, Berde Béla javára végrendeletét nem tett.

A jeles bandát a hűtőtő törvényszék sorompói elé állították, a mely család büntetvével terhelt a vádlottakat s ezek között

Berde Bélát is; az unitárius egyház azonban a humanizmus álláspontjára helyezkedve, a végtrágyaláson kijelentette, hogy a vádlottak megbüntetését nem kívánja, mert csejja csak az igazság kiderítése volt. Ezen az alapon a törvényszék Berde Béla és társai ellen a bünvádi eljárást beszüntette.

Azt lebetett volna hinni, hogy az egyház most már az írott végrendelet szerint birtokába és használatába veheti a milliós hagyatékot; azonban az örökhagyó távoli rokonai perrel támadták meg az írott végrendeletet, a mely évekig tartott s a pörlekedők és az egyház békés kiegyezésével végeződött. Most már az egyház az egész hagyatékot birtokába vehette volna, Berde Béla azonban ismét előállt és most rendes pör útján próbálja érvényesíteni mindazokat az igényeit, a melyeknek érvényesítése a koholt végrendelettel nem sikerült.

Nevezetesen a korpádi birtokot, valamint a több ezer forintra rugó regálváltságot követeli többek közt az egyháztól. Az egyház mind a mellett, hogy a végrendelet értelmében Berde Béla, a ki azt megtámadta, minden abban biztosított javadalmazásból kirekesztendő, a méltányosság elvénél fogva hajlandó volt neki a végrendeletben körülírt korpádi birtok évi haszonbérét az örökhagyó intenziojához képest életfogytig átengedni és pedig az örökhagyó halála napjától kezdve, csupán azt köve ki, hogy a Berde Béla manőverei által okozott pörlekedésnek ma már százezer forintra rugó költségeit ne csupán az egyház viselje, hanem ahhoz arányosan Berde Béla is járuljon hozzá.

Berde Béla ezt így nem fogadta el s rendes keresetet adott be az egyház ellen, e melynek eldöntése el annál nagyobb érdeklődéssel néznek most, mert a jogszolgáltatás terén alig volt még eset hasonló előzmények után hasonló fordulatra.

Ev. ref. egyházkerületi közgyűlés.

Kolozsvár, május 29.

— Szombat délután. —

A közgyűlés harmadik napján befejezték a közgyűlés tárgysorozatát. A milyen éles volt a hangulat ezeltől több éven keresztül az egyház közgyűléseken a házárd és veszélyes pénzügyi műveletek miatt, ép úgy lecsillapodtak most a kedélyek, belenyugodván még abba a 323348 frt 37 kr. tőke vesztesége is, mely az egyházközsegeket sújtja érzékenyen s melyet a 7-es bizottság a ki nyomatott jelentés 17 lapján kimutatott.

Tiszta lapot adnak az új püspöknek, új életet kívánnak az egyházkerületben kezdeni elföldelésével a múlt hibáinak, kellő ellenőrzésével a jövődök kezelésnek.

Az egyház főpásztorra és a főgondnokok, most, a központi kormányzat tiszta és átlátszó alapra történt helyezése után helyesen teszik, ha éles szemekkel bepillantanak az egyházmegyék és egyházközsegek ügyvitelére és kormányzatába is. Mert ambár sorolhatnánk fel eseteket, de a béke kedvéért még általánosságban sem mondjuk, hogy a mi a központi kezelésnél nagyban folyt, olyan meg nem engedett dolgok és szabálytalanságok kicsiben az egyházmegyékben is felmerültek, hanem azt mondjuk, hogy felmerülhettek és előfordulhatnak. Az egyházmegyék és közsegek külső intézők férfiai ez idők szerint közvetlen nagy közvetett uton nyerni igyekeznek az egyháztól anyagi előnyöket a saját javukra, a helyett, hogy őseik példájára áldozni törekednének a vallás és magyar kultúra oltárára.

Egy új irányzatot kell tehát teremteni az egész egyházkerületben, kiküszöbölni abból a pénzváltókat és farizeusokat, hogy ne tegyék atyánk házát kereskedés házává.

E tekintetben a püspökör fáradságos, de nagyon szép misszió vár, mit ha helyesen old meg, újból felépíti köztünk az isten házáat s megszilárdítja a magyar nemzeti állam épületét is.

Ebbeli békés munkálkodásában mind a püspöknek, mind az egyháznak lapunk mindig készszéges támogatója leendő.

Ezek előre bocsátása után adjuk a következő tudósítást a gyűlés folyamáról.

Bánffy Dezső br. elnök megnyitván a gyűlést, a d. e. jegyzőkönyv hitelesítése után a 7-es bizottság jelentésének tárgyalása következett.

A jelentés 5 pontjánál a m.-nagy-zsombori birtok kezelésénél és számadásainál merült fel vita.

A 9 pontnál a 7-es bizottság az a javaslatot, hogy a tőke veszteségek leírassanak, a közgyűlés megállapította, hogy ez a leírás esetről esetre fogantatosíttassék.

A szeretetházra nézve elhatározza a gyűlés, hogy addig is, míg az berendezhető lesz, bérlet útján értékesítse azt az egyház.

A theologia akadémiánál a 14. pontban foglalt javaslatot elfogadja a közgyűlés Szádeczky felszólalása alapján Sándor József főgondnoknak ama írásban beadott módosításával, hogy két tanárnak a fizetése fel-emeltessék, a többiekével egyenlő összegre.

A hetes bizottság munkálatainak letárgyalása után a bizottságnak jegyzőkönyvi elismerő köszönetet szavaz a gyűlés.

Ezután a választások eredményének kihirdetése következett.

A nagyszombati egyházmegyei algononoki állásra Bod Péter, a s. sz. györgyi algononoki állásra Bodor Károly, a görögényi egyházmegye két algononoki állására Pozsonyi Ferencz, br. Kemény Ákos; a székeludvarhelyi magyar-latin tanszékére Ravasz Árpád. A széki egyházmegyei algononoki ál-

lásra B. Bánffy Ferencz; a gyuleflehérvár algononoki állásra Barcsay Gábor, a sepsi szentgyörgyi vallás tanári tanszékére Ferenczi István 75, Tárkányi 73, Pásztohi Dénes 23 szavazatot nyerve, új szavazás rendeltetik el a két leg több votumot nyert egyén között.

Az egyházkerület titkári állására egyhangu szavazással dr. Kádár János segédtitkárt választották meg. Kádárt a közgyűlés zajosan megéljenezte.

Nagy lelkesedést keltett Kenessey Bélának főjegyzővé történt választása.

A titkos szavazásnál Kenessey Béla 97, Sándor János esperes 84 szavazatot kapott. A mikor ezt az elnök kihirdette, frenetikus taps és éljenzés tört ki minden oldalról.

Kenessey Béla az esküt a közgyűlés színe előtt azonnal le is tette.

Kenessey az eskü elhangzása után megköszönte az egyházkerület kitüntető figyelmét s fogadalmat tett, hogy szívének minden dobánál, fizikai erejének minden munkásságával, egész életét az egyházkerület érdekei előmozdítására szenteli.

Ó programmot nem ad. Hiszen olyan vezérei vannak az egyháznak, a kik mellett szolgálni rá nézve büszkeség. Ők szabnak irányt, munkakeretet. Kötelességét e munkakörben mindig lelkesedéssel fogja teljesíteni.

A halának és köszönetnek kifejezést adva, a kerület tagjainak kegyeibe, jöndulatába, pártfogásába s ha szabad e kifejezéssel élnie, szeretetébe ajánlja magát.

Bartók György örömmel üdvözlí főjegyző munkatársát s kéri, hogy munkásságát az egyházkerület javára és virágzására fordítsa s ebbeli munkájához erőt, kitartást, odaadást kíván.

A közönség s a theologiai ifjuság zajosan megéljenezte ismételtén a főjegyzőt.

Ezután folytatták ismét a tárgysorozatot további vitáitást.

A bethleni kollegium kérése a püspöki fizetés megszüntetése ügyében Sima Lajos elnöklete alatt kiadatik egy bizottságnak.

Vasárnap délelőtt.

Vasárnap d. e. folytatták a tárgyalást.

A sepsiszentgyörgyi collegium vallás tanári állására megválasztott 50 szavazattal Tárkányi György; éljenzés. Az igazgató tanács tagjául megválasztott Sándor János. (Éljen) Jelentést tesz ezután Zeyk Gábor a rendben talált egyházi számadásokról. A közgyűlés helyesléssel veszi tudomásul.

Ezután az új lelkipásztorok kibocsátása következett.

Előlépven a 8 új lelkész; a püspök örömmel és szeretettel köszönti és üdvözlí Isten országának új munkásait.

Nagy feladatok, nehéz kötelességek várnak rájuk, miket odaadással, megfeszített munkával, önmegtagadással kell, hogy teljesítsenek, hogy fündkölhessenek hitben és szeretetben. Ha hitet és lángoló szeretetet visznek munkájukba, siker fogja azt koronázni.

Idézi az Üdvöztőnek szavait „Ti vagytok a föld sava. A világosság. A só a társadalmat megmenni az erkölcsi rothadástól.

A püspök buzdító szép beszéde után a 8 lelki pásztor kibocsátását a közgyűlés eldéli s felszentelésüket megengedi.

A lelkészavatási ünnepély.

Az ünnepély a belfarkas utcai templomban a Gyülekezeti énekekkel kezdődött. Ezt követte a Karének. Előadta a ref. egyházi vegyeskar. Ima. Tartotta dr. Bartók György püspök. A püspök imája után a hívek Közekeke következett. Az Avaló beszédet dr. Elekes Viktor esperes tartotta. A kibocsátó beszédet dr. Bartók György püspök mondotta. Azután az ifjú papok eskütelése s felavatása következett, melynek végén az esperesi kar énekelte Hiszek egy Istenben. dr. Bartók György püspök záró imája rekesztette be az ünnepélyt s a nagyszámu hívek a gyülekezt ének után elvonultak.

Mulatság.

A theol. fakultás majálisa.

Még az ég is kitisztult szombat estére, hogy a theologus majálisnak kedvezzen! Pedig a tiszteletes urakat, kik szerda óta gyüleseznek a fakultás disztermében, sokszor megverte az eső. Sokan le is mondtak a majálisozásról.

— Nem mehetünk a majálisukra édes öcsém, hiszen örökösen szakad az eső!

— De kérem, az nem lehet akadály a mi mulatságunknak, mert fedett helyiségben lesz. A lövöldében nem esik az eső.

(Igy aztán akarva — nem akarva megdicsértük a városi hatóságot, mely oly szép rendben tudja tartani ezt az egyetlen nyári mulató-helyiséget.)

Se időre, se közönségre nem lehetett hát panasz. Az idei majálisak között feltétlenül az elsők közé tehetjük a theol. fakultás majálisát. A helybeli notabilitások közül ott láttuk dr. Bartók György püspököt, dr. Terner Adolf egyet. rektort, dr. Csengeri János, dr. Schmeller István, dr. Meltz Hugó, dr. Vályi Gábor egyetemi tanárokat; a felsőbb körökből megjelenésükkel kitüntették az ifjuságot gr. Bethlen Bálint, br. Szentkereszt Zsigmond, gr. Beldi Ákos, br. Mannsberg Sándor. Jelen volt Antal Gábor dunántúli püspök is, ki a püspök szentelésre jött Kolozsvárra. Ott láttuk dr. Kenessey Béla stb. igazgató, egyházkerületi főjegyzőt Hory Bélát, Molnár Albert theol. tanárt, kik a majális protektorai voltak. Az esperesi kar is tekin-

télyes számmal volt képviselve, a gyűlésen jelen levők kivétel nélkül ott voltak.

A diszes hölgy közönség névsorát eddigéle még nem sikerült összeállítani. Igen sokan voltak vidékekről is, de a nagyobbik részt a kolozsvári intelligencia tette ki.

Az első négyest száz pár tánczolta.

Az erkölcsi siker konstatalása után az anyagiakra térnénk, de erről részletes számadást még nem adhatunk. A pénztárnok azt beszéli, hogy a bruttó jövedelem jóval több 500 frtnál.

A közönség úgy 6 óra tájban oszlott szét, mindannyian meg lévén elégedve az ifjuság buzgalomával.

U. S.

ZENE.

Az egyetemi kör jubileumi hangversenye.

Az egyetemi kör jubileuma alkalmából jun. 5-én a Vigadóban rendezendő nagyszabásu hangverseny műsorát véglegesen a következőleg állapították meg:

I. szakasz.

I. Beethoven: Fidelio nyitány, előadják a kol. zene-conservatorium, az 51. cs. és kir. gyalogezred és a VI. honvédkerület zenekara.

II. Grieg: A moll zongora hangversenye, előadja zenekar kísérettel Nagy Mariska urhölgy.

III. a) Mozart a Varázsfuvola cz. operából ária, b) Aggházy: Maritta cz. operából ária, éneki Szendrői Lajos ur a m. kir. operaház tagja.

IV. Cello-quartett: előadják Répay Andor, dr. Ruzitska Béla, Gámán Dezső és dr. Hőncz Kálmán urak.

V. a) Erkel Ferencz: Hunyadi László operából Gara Mária magánjelenete. b) Kovács E.: A kesergő leány műdal, éneki Anday Blanka urhölgy, a szegedi szintársulat tagja.

II. szakasz.

I. Beethoven: Zongora négyes, előadják Ferenczy Irén urhölgy, dr. Csengery János, Madari Zoltán és Gámán Dezső urak.

II. Költemények: Irta és felolvassa Martos Ferencz ur.

III. Káldy Gy.: Rákóczy dalok, éneki Szendrői Lajos ur.

IV. Grützmacher: Fantasie Hongerois, cell solo zenekar kísérettel, előadja Répay Andor ur.

V. Gr. Zichy Géza: Petőfi emlékezete cz. Cantate, előadják a „Kolozsvári dalkör” és a kol. zenekonservatorium, s a két katonai zenekar. A zenekart Farkas Ödön igazgató ur vezényli.

Jegyek válthatók: Bittó R. és Kovács P. fiaí főtéri üzleteiben a következő árak mellett:

I. rendű helyek 2 frt
II. „ „ 1 „ 50 kr.
III. „ „ 1 „
Ablakjegy elsősorban 2 frt, a második sorban 1 frt, állóhely 50 kr.

IRODALOM.

Az egyetemi ifjusági önképző-kör disz-gyűlése. Szemképráztató tavaszi toaletek, szép hölgyek rózsapiros arczaí, parfüm-illat töltötték be a tegnapi délután a városház közgyűlési termét. Az E. K. irodalmi osztálya tartotta jubiláris disz-közgyűlését, mely a jubileumi ünnepségeknek méltó bevezetése volt. *Szekeres* József elnök tartalmas megnyitó beszéde után, melyben a 25 éves éves mult munkásságát ismertette *Senn* Ottó tükör olvasta fel az önképzőkör ez évi működéséről szóló rövid, de magvas jelentését. Ezután *Idányi* Győző jh. szavalta Kis József „Gedővár asszonya” című költeményét nagyhatással. Most *Novák* Rózsika bölcsészettan hallgató k. a. t. a felolvasó asztalhoz s szép csengő hangon olvasta fel sok tudással, könnyen folyó nyelvezettel megirt „Mária királynő” című dolgozatát. Alig szünt meg a tapsvihar, *Rácz* Dezső bh. játszott hegedűn, *Pisator* Gyula zongora kísérete mellett *Ch. Dancsa*: „Resignation”-ját és egy népdal változatot adott elő annyi művészettel, hogy a közönséget egész bámuláta ejtette. A közönség hosszantartó tapsban részesítette művészi játékáért. Ezután az elnök a jubileumi költeményre hirdetett pályázatról számolt be. Beérkezett összesen tíz költemény, melyek közül a bíráló bizottság egyet sem tartott oly tökéletesnek és sikerültnék, hogy a 10 koronás arany kiadható lett volna. Azonban az „Ave Mária” jelíjűt sikerültnek tartja és felolvasásra ajánlja. A költemény czíme: Mese az arany hajtinácsról. Szerzője, mint a jelíjés levélkéből kitűnt, *Antalfy* Endre bölcsészettan hallgató. Antalfy felolvasta 64 versszakból álló költeményét, mely igen sikerült munka, úgy gondolatának mélységét, mint szerkezetét véve tekintetbe. Igazán nem tudjuk, hogy a bíráló bizottság, a melynek Kunfi Zs. és Keményfi J. voltak tudvalevőleg tagjai, miért nem tartották e költeményt a pályadíjra érdemesnek.

Különben a szerzőre nagyobb jutalom volt az aranyból a közönség elismerése. Ha a bíráló urak költők, hát megsugathatjuk, hogy Antalfy is az, még pedig tehetséges, meggyőződhetik erről mindenki, ki a „Magyar Szemle” művészeti heti lapot szokta olvasni.

Antalfy költeménye felolvasása után *Czakó* Jenő jh. szavalta Sas Ede nek „Dráma

a templomban” című költeményét mély drámai érzéssel. Ezt követte *Burger* Arthur jh. „Két levél” című felolvasása, mely állandó derűtségben tartotta a közönséget. Majd *Szele* Béla bh. adta elő Győri V. „Második asszony” című költeményét erőteljes hangon, nagy hatással. Most egy érdekes jelenet következett. *Gergely* Gy. egyetemi köri elnök mély figyelem között üdvözölte dr. Oberschal Pált, a pozsonyi jogakademia tanárát, mint EK. volt elnökét, ki oly messziről eljött ide a kolozsvári ifjuság ünnepségeire. Doktor. Oberschal kerek beszédben köszöntö meg az üdvözletet, kifejtette, hogy mindig szívesen jön Kolozsvárra, a magyar nemzeti kultúra e bőséjébe, mert ha hazafi érzés, ha idealismus van benne, úgy azt itt sajátotta el.

A sikerült jubiláris önképzőköri gyűlést az egyetemi kör dalegylete által *Schneider* Traugott énekező vezetése mellett szabatosan, nagy precizitással előadott „Kurucz dalok” zárták be.

Egyleti élet.

A kolozsvári Önkéntes Mentő Egyesület évi közgyűlését Junius hó 4-én d. e. 11 órakor tartja meg a városház nagytermében. Az igazgatóság.

A *Mária Dorothea* Egylet Erdélyrészi Köre f. hó 31-én d. u. 5 órakor tartja évi közgyűlését az állami felsőbb leányiskola helyiségében a belső magyar-utczában. Azzal az alkalommal rendez az egyesület által fenntartott főzőiskola ugyanott büffet. Az ételeket a főzőiskola növendékei készítik. A kiállított ételek adagonként a helyszínen eladtnak. Szíves figyelmébe ajánljuk a nagy érdeklődő közönségnek a kiállítást.

Dal a hétről.

Esős idő! ködök körül
Sár és pocskla tenger,
Az ember ének bent örül
S szabadba menni nem mer.
És az agyunk elnyomja bár
Unottság szűle álom —
Mégis tetszik nekem a sár:
Stílszerűnek lálokam.

Mert, hogyh! Szél is megbukik,
Kíró! szolt sok dicsőnek —
S halált ha hahog a kúvik
Nagy Castelnr Emélek —
Ha farzabá kap Kíryke,
Színk szene ideálja —
Nem stílszeri a nem illik-e,
Ilyenkor sárha járja?

Sárrá leszünk mindannyian,
Kik voltunk! lilonok!
Költő, művész, bankár fia,
Bölcsész, nágnás, a szónok...
Jón az ugrka! s én nekem
Immáron pódrt ásnak —
Elnémul zongó énekem,
S helyt ad „A krónikásnak.”

I. N. R.

SZINHÁZ.

A „Kolozsvári Lapok” írja: Mióta a Kolozsvári Netzeti Színház személyzete elhúrezozkodott Jagy-Váradra, idehaza a közönség és a hírlpok egyre foglalkoznak színházunk ügyeivel Minden bővebb argumentáció nélkül bizonyos az, hogy Kolozsvárnak ma már talán öt nyári hónap kivételével szüksége van színházra és az sehogys rendjén, hogy 4,000 frt szubveneciót huzzon a színház sak azért, hogy *est nyári kirándulásra költ*, voltott ennek ajakelntekeny összegnek még csak az volna a rendelkezése, hogy azt művészi czélokra fordítsa s ez idő szerint közies nívón álló művészi erejét fokozza.

E helyettazonban vidéki vándor-trupp módjára tovább megy s kényszeríti az itteni közönséget arra, hogy vagy mondjon le minden művészi srakozásról, — vagy járjon el tizedrangu orfomok slendrián léhaságaira: — nézze a csuprágó komédiást és mulasson a vándor öklerek ideetlen nyafogásán.

A közöngnek igaza van, ha méltatlankodik a moani állapotok felett, mert végre is azért résstül a kolozsvári színház olyau tekintélyes sepllyben, hogy annak megfelelő szolgálatot tehsitsen kulturális téren, — még pedig itthon, hol szükség van rá, mert a 40,000 frtot rig se lehet utazásra, kísérletezésre és nyaradásra fordítani.

Vagy hágy kell lenni annak mindenképen és a snház továbbra is megmarad vándortársulaknak, akkor hadd jöjjön a magánvállalkozó dolgozók a saját szakállára. Vándoroljon imennyit akar — és a színházi szubveneciót rdtásák más kulturális czélra. Száz és százvan ilyen, a melyik segélyre vár s a mely a segélyre igazán érdemes.

Experientialjon a színház a saját rovására, de e költse czéltalanul az ezreket, mert arra szűsege van az erdélyi részekben a nemzeti ügynek.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 29.

— **Az EMKE f. évi közgyűlése** érdekében népes gyűlést tartott tegnap délután 4 órakor Gyula-Fehérvárt az EMKE ottani fiókválasztmányja. A gyűlés a város házában folyt le s mint elnök Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester vezette. A központot Sándor József orsz. képviselő, t. alelnök-főtisztár képviselte, jelen volt dr. Mohay Sándor Gyula-Fehérvár sz. kir. város orsz. képviselője is. A tanácskozás során a megállapodás abban történt, hogy a közgyűlés szept. hó első felében az ujonnan épített r. kath. főgymnásium disztermében folyjon le, mint a legalkalmasabb helyiségben Gyula-Fehérvárt. Lesz ünnepélyes fogadtatás, közgyűlés után ünnepélyes közeled, este népünnep és az nap vagy a következő nap kirándulás Zalánára, a Detonátára vagy esetleg Algyógyra az Emke székhely földműves iskolájának megismerésére stb. Rendező bizottság maga a fiókválasztmány. A kirándulások szervezésére az Erdélyi Kárpát-egyesületet kéri föl. A közgyűlésen az eddigi jelek szerint részt fog venni gróf Majláth Gusztáv r. kath. püspök is és az erdélyi rész emez ösrégi, szép városában sokan fognak megjelenni különösen Kolozsvárról, Nagy-Enyedről, Déváról, Maros-Vásárhelyről, Szászvárosról, Brassóbról s remélhetőleg Budapestről is. A meghívó 1500 példányban küldetettik szét a lapoknak, hatóságoknak, erkölcsi testületeknek stb. Mi is már előre felhívjuk a közönség figyelmét a hazafias népünnepélyre.

— **Dr. Marsalko Tamás**, egyetemünk kiváló orvos tanára ma elutazott Lip-pik fürdőre.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága a városi fogyasztási adók tárgyában alkotandó szabályrendelet tervezésére rendkívüli közgyűlést tart holnap d. u. 3 órakor a városház közgyűlési termében.

— **Az utolsó tárcza ezikk.** A közelebből Budapestén elhunyt Bethlen Miklós gróf a leghazafiasabb érzelmű főurak egyike volt. Legutolsó, papírra vetett gondolatát is az erdélyi magyar nőknek szentelte. Közvetlen halála előtt írt legutolsó tárcza *ezikk* közleményének címe: *Hárommagyarasszony*. Három kolozsvári asszonyról szól, kik honleányi érzések tekintetében kiváltak a szabadság harcz alatt és után, a mikor a magyar érzésnek kifejezést adni sulyos következményekkel járt. Bethlen Miklós e leírásában első helyen megemlékezik br. Radák Istvánné szül. gróf Rhádei Kláráról, kinek honleányi eszeledetét Kolozsvár közönsége is jól ismeri. Felemlíti aztán név nélkül egy kolozsvári gróf kisasszonyt, a kit azért ítéltek el nyílt piacon végrehajlatható tizenöt vessző ütésre, mert a grófnő nyitott ablak mellett a zongorán forradalmi dalt játszott. Ez akkor III. osztályú felségssértés számba ment. Radák Istvánné bárónéról szólva felemlíti, hogy merész honleányi feladatainak teljesítésében őt Baloghnak a híres orvosnak jószágos neje támogatta.

Radákné tetteinek felsorolása után egy másik hazafias asszonyról, a kit eddig nem igen emlegettek az utókor, báró Baldácsiné született Thoroczky bárónéról emlékezik meg. E nő, Baldácsinak, a honvéd ezredesnek volt neje. Felemlíti Bethlen Miklós gr. utolsó soraiiban br. Baldácsiné életét és szereplését 48 előtt és a szabadság harczában. S mikor nejeének tettei elő sorolására került volna a sor, örökre kihalt a jeles hazafi kezéből a toll s néhány nap múlva kiszervezett. Néhaj Bethlen Miklós gr. e tárcza töredéke a *Hazánk*-ban jelent meg, a B. halála utáni napon. A kolozsvári erdélyi múzeum azonnal ártírt a szerkesztőségnek és kérte, hogy a B. M. gr. ez utolsó kéziratát a múzeum kózártára részére átengedni sziveskedjék. Korbuly József, a *Hazánk* szerkesztője a legnagyobb készséggel, postai fordultával leküldte a kéziratot s az most már az erdélyi múzeum őrzetében van.

Három dologra hívjuk most már fel az erdélyi közönség, főleg a honleányok figyelmét, érdeklődését és áldozat készségét.

1. A Bethlen által Baldácsiné bárónéról írt s felben maradt életrajz kiegészítésére.

2. Miatán egy harmadik magyar asszonyról is megakart emlékezni néhai Bethlen Miklós gr., azonban annak már a neve is a túlában maradt, mindazok, a kik tudnak az erdélyi honleányoknak 1848-tól 1867-ig való kiválóbb hazafias szerepléséről adalékokat, írják ezeket le s küldjék be az erdélyi múzeumnak az illető honleány arcképeivel együtt. A már valahol megjelent adalékok nyomtatva, vagy másolatban beküldhetők, azonban az is elég, ha levelező jupon megjelöljük, mely könyvben vagy folyóiratban jelent meg valamely leírás, vagy életrajz. Ez adalékok feldolgozására és kinyomtatására pályadíj volna kitűzendő közadakozás útján. A munkát Bethlen Miklós emlékének kellene ajánlani.

3. Kíváncsinos volna, hogy Bethlen Miklós 1848-beli és halála előtti arcképét az erdélyi magyar nők az erdélyi-múzeum számára megfestessék, hogy annak, a ki szíve végső dobzanásáig oly rajongó lelkesedéssel foglalkozott a magyar asszonyok honleányi tetteivel, a honvédek Pantheonában legyen meg a képe. E tekintetben a küldemények az erdélyi múzeumhoz Kolozsvárra intézhetők.

— **Eljegyzés.** Budinszky Ernő, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság titkára és Kolozsvár város tiszteletbeli főmérnöke eljegyezte Pálffy Margitot, zakányi Pálffy Ferencz szegedi főpolgármester nagyműveltségű leányát.

— **Dalestély.** A kolozsvári polgári dalegylet 1899. június 4-én (vasárnap) a Lővődében Iszlai Márton karnagy vezetésével mellet tanczal egybekötött jótékonycélú második rendes dalestélyt rendez.

— **A szegény vak iparos** részére Szacsavay Sándortól 2 koronát, G.-től 1 koronát vettünk.

— **Merénylet egy primadonna ellen.** A Krecsányi-féle szintársulat jeles primadonnája, Áldor Juliska ellen, mint értesülünk merényletet követtek el. Krecsányi tudvalevőleg Maros-Vásárhelyen működik nagy társulatával kevés pártolók mellett. Nemrég a „Hunyady László” operát adták és Áldor-nak Pozsonyban is és most Marosvásárhelyen nagy ovációt rendeztek. Virágokkal, koszorúkkal és óriás csokrokkal elhalmozták... és egy kis lelvélke is jött, mely szerelemről szólt. A primadonnának rendes körülmények közt megszokták már az ilyet. Elolvassák, mosolyognak egyet és a folytatása a papírkosárban van. Áldor is ekképpen cselekedett. De a levelelő nem szűnt meg ostromolni. Egyre szörte level záporát, de hiába. A múlt éjjel Áldor Juliska csendes lakását lövés zaja verte föl. Előadásról jött éppen haza, a mikor egyszerre egy golyó iszonyu robajjal furta magát keresztül az ablakon. A primadonna halálra ijedten kimenekült az udvarra és rémülten kiáltani kezdett:

— Gyilkos! Segítsé!

A segítség jött is, de a gyilkos merénylet nyoma veszett. A golyó szerencsére nem találta a kitűnő művésznőt, a ki még most is az jedség betege. Maros-Vásárhely és vidékének ez most a cenzúrációja. A rend őrség erőlyesen nyomoz.

— **Dr. Oberschal Pál** a pozsonyi jogakadémia tanára, az egyetemi Körnek volt elnöke, az egyetemi ifjúság jubileumi ünnepségeire Kolozsvárra jött. Részt vett tegnap délután az egyetemi Kör irodalmi osztályának jubiláris ünnepélyén, a hol meleg órációkban részesítették. A közönség köréből is számosan üdvözöltek a Kolozsvár társas körében előnyösen ismert fiatal tanárt.

— **E. K. E. kirándulás.** Tegnap tartotta az E.K.E. kerékpáros vezérőstálya hatodik felnapos kirándulását az aszfalt simaságu utjáról és kitűnő havasi levegőjéről nevezetes nagy-kapusi völgybe. Az esőre hajló borús idő dacára az E.K.E. titkárja sivatala elől d. u. 3 órakor Kovács Géza osztályelnök vezetésével 23 tag indult. A társaság a nagykapusi völgyből visszatérve megpihent és vidáman meguzonázott az E.K.E. gyalui turista szállójában Placintár vendéglősnél, ki a tagokat kedvezményben részesíti. Kolozsvárra gyengén permetező esőben, de a legjobb kedélyvel este fél 8 órára érkezett vissza a kis csapat.

— **Szacsvai ünnepély Nagy-Váradon.** Ha igaz az, hogy Magyarország a bátrak hazája, a nagyváradi közönség egyrésze legalább érzelemben *nem magyar*. Ezt tegnap be bizonyította azzal, hogy Szacsavay Imrénnek a nagy idők vértanújának emlékére a jogakadémia által rendezett ünnepélyről — távol maradt. Csak nagyon csekély számban jelentek ott meg, holott rang és korkülömbőség nélkül ott kellett volna, hogy legyen a város apraja, nagya. Nagyvár ad város nem magyar érzelmű lakossága e távolmaradásért szégyelheti magát.

— **Falb jóslatai.** Falb, az öreg idős a következő időjárást helyezi kilátásba július 1-től az év végéig:

Július 1—5-ig: Sok zivatar jelentékeny csapadékkal: . . . a hőfok lassankint csökken.

Július 6—10-ig: A zivatar és esőzés megszűnik. Száraz időjárásra való hajlandóság mutatkozik. A hőfok a közepén alól csökken, az utolsó napokban ismét rendessé válik.

Július 11—14-ig: Messzire terjedő nagy esőzés, időnkint zivatárokkal. 12-ike körül a hőfok ismét a közepén alul csökken.

Július 15—25-ig: nem változik a helyzet.

Július 26—31-ig: Ismét több eső, sok zivatar. A hőfok jóval a közepesen telmekedik, a hó vége felé azonban ismét alája kerül.

Augusztus 1—7-ig: A hőfok a közepesen alul van. Nagy esőzés.

Augusztus 8—11-ig: Kevesebb eső, a hőfok emelkedik.

Augusztus 12—15-ig: Bőséges és messzire terjedő eső. Helyenkint felhőszakadás. A hőfok csökkenni kezd.

Szeptemberre Falb ezeket jóslja:

Az egész hónap igen száraz lesz. A hőfokot és a zivatárokat illetőleg azonban két félre oszlik, első fele meleg. A hőfok ismétellen a közepes fölé emelkedik. A második hetén zivatárokat jelentkeznek és a hó közepéig tartanak. A hó első harmada ugyszólván esőnélkül mulik el. A második harmadban időnkint eső. A hőfok a hó második felében a közepeshez áll közel. A harmadik az esőzés és zivatar majdnem teljesen megszűnik.

Október, november és december hónapokban is aránylag jó és enyhe lesz az időjárás. Tehát csak a szabadság ideje vész karba, Ohajjúk, hogy Falb tévedett legyen!

— **Szell Kálmán legujabb sikere** Bécsben. Szell Kálmán legujabb bécsi sikeréről adhatunk hírt. A sikert Magyarország miniszterelnöke nem a politikában, hanem sokkal praktikusabb ténen érte el. Mint ugyanis a bécsi lapok jelentik, a bécsi mezőgazdasági egyesület a hatodik nemzetközi tenyészállat-kiallítás alkalmából Szellt a simmenthali szarvasmarha ténen elért eredményeier az állami díszoklevéllel s Frigyes főherceg tiszteletdíjjal tüntette ki.

— **Asszonyirtó férjek.** Megdöbbenő családi tragédiáról hozott a mai posta híreket a délvidék közel eső helységeiből. Két büntény, melyeknek hősei férjek akik megölték hitveseiket. A harmadik esetben még csak gyanu forog fönn, hogy a férj pusztította volna el az asszonyt. Az egyik hasznosleéséből, a másik gyűlölködéséből pusztította el baltával fiatal feleségét.

A borzasztó esetekről a következő tudósítások szólnak:

Német-Czernya községben mint lapunknak jelentik, nagy feltűnést kelt Kuzen Péter módos gazda letartóztatása. A szénázóziós eset előzményeit Kuzen fiatal feleségének hirtelen halálával hozzák összefüggésbe.

Kuzen rövid pár év alatt négyszer vette magára a hymen rózsáslánczát. A legutóbbi halálesetet községzsérte tárgyalták, hogy a szinleg szépséges menyecske nem természetesen halállal mult ki, hogy férje emésztette el.

Azt hiszik ugyanis, hogy a rettenetes férj a feleségét az ottani temetkezési egyetnél biztosította. Azután lassu, de biztosan ható méreggel elpusztította a feleségét, hogy a temetkezési járulékokat mihamarább felvehesse.

Mint levelezőnk jelenti a legutóbbi halálesetnél a vizsgálat csakugyan megállapította a mérgezést. A tettest letartóztatták.

A másik eset Szerb-Klári községben történt. Mosasinszki Milos odaváló fiatal parasztgazda, aki rossz viszonyban élt feleségével, azt egy fejével agyonvágta. — A fejével hátulról a fejét hasította ketté.

Mikor az iszonyu csapástól a szegény asszony szörnyethalva összeesett, még két csapást mért reá amivel a fejét egészen szétromcsolta.

A gyilkos férjet, ki maga jelentkezett, a zombolyai járásbírószág letartóztatta.

Tisza-Hegyes (szintén Torontál) községből jön a harmadik eset híre.

Tisza-Hegyesen pünkösdt hétfőjén a dél-előtti órákban Baity Borkáni fiatal szerb asszonyt a saját udvarán levő kuthan halva találták föl. A fiatal asszony rossz viszonyban élt férjével, amiből azt következtetik, hogy bünténynek lett áldozata. A kinkindai törvényszéki vizsgálóbíró a helyszíni vizsgálat és a kut felbontása czéljából tegnap Tisza-Hegyesre rándult.

Jótekonyság.

Egy nemes szívű emberbarát x. y. jegy alatt 5 forint küldött a „Maria Valéria” leányvárnaház pénztárnokához, hogy adandó alkalommal, az árvákak uszonyára fordítsák. — Fogadj a névtelen maradni kívánó szives adakozó az árvák hálás köszönetét!

A kolozsvári mensa académiájára javára utabban a következő szives adományok folytak be: Dr. Márki Sándor egyetemi tanár úrtól az „Erzsébet” beszed tiszti jövedelme czímen 30 forint, a kolozsvári orvostanhallgatók segély egyletétől 24 forint, a kolozsvári egyetemi középiskolai tanárjelöltek segélyegyletetől 30 forint, Marosán Viktor tanár úrtól 1 forint. Fogadják a szives adakozók a felügyelő bizottság hálás köszönetét.

Orlok Ferencz,

egyet. quaster, a mensa acad. pénztárnoka és a felügyelő bizottság tagja.

Gyászrovat.

Filipszky Lajost, a kolozsvári r. kath. főgymnasium 8-ik oszt. hallgatóját, kinek végzetes haláláról amult számunkban megemlékeztünk, tegnap délután nagy részvétel mellett elhelyezték örök nyugalomra a kolozsvári köztemetőben. A szerencsétlen véget ért ifjunak a temetési intézetet körölnájában *Neurichter* Ödön róm. kath. lelkes szentelte be. A temetésen részt vett a főgym. tanári kara és az egész ifjúság testületileg. A temetésre megérkeztek a szegény ifju ember szülői is, kik mély fájdalomtól telve kísérték ki útján a jobb sorsra érdemes gyermeköket. A sirba tetélnél és a beszentelésnél a főgymnasiumi dalárda énekelt megható gyászdalokat. *Béke poraira!*

Egy derék asszony halála.

Wagner Ferenczet, a volt kolozsvári kisegítő takarékpénztár részvénytársaság nyug. főkönyvvezetőjét sulyos családi csapás érte. Hitvese sz. Tompa Julianna tegnapelőtt délben hirtelen meghalt. A minden körben általános szeretetnek és becsülésnek örvendett urnő már hosszú időn át szenvedett szívbajban azonban a betegség csak ritkán kötötte ágyához legutolsó napon is fennjárt s végzte a dolgait s ebéd után mikor karosszékebe pihenni tért, minden nagyobb fájdalom nélkül átszenderült az örökkélethe. Az elhunyt egyike volt a Kolozsvár város legderekasabb asszonyainak. Egész életét a maga szűk családi körében töltötte el. Ám ebben a munkában ő soha el nem fáradt, s a miért élt és küzdött csak az volt, hogy gyermeiket és férjét boldogoknak lássa. Egy áldott lelkű, nemes szívű, igazi anygaljóságu asszony volt ő, a kit méltán becsült és szeretett mindenki, a ki csak

ismerte. Halála nagy csapás a családjára, de vesztéség a társadalomra is, melynek egyik igazán nemes és jószágos alakja költözött el benne, s a kinek emlékét családja tagjai kívül is sokan és sokáig áldani. *Aldás emléken.*

A kiadott családgyászjelentés a következők szól:

Wagner Ferenczné szül. Tompa Julianna életének 57-ik, boldog házasságának 40-ik évében csendesen elhunyt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Miniszterek utazása.

Bpest, május 29.

Szell Kálmán miniszterelnök, Lukács pénzügyminiszter, Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter és Darányi Ignác földmívelési miniszter tegnap délután Bécsbe utaztak.

Nem ad kihallgatást.

Bpest, május 29.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter csütörtökön, jun. 1-én az ünnep miatt nem ad kihallgatást.

Uj elnök.

Bpest, május 29.

Az interparlamentáris unió magyar csoportjának tudvalevőleg eddig Szell Kálmán volt buzgó elnöke. Mint értesülünk a magyar csoport a jövő hónapban választ új elnököt; addig Berzeviczy Albert dr. vette át a vezetést.

Az idei IX. nagygyűlés Christiániában augusztus elején fog megtartani, mire vonatkozólag Berzeviczy Albert, az interparlamentáris magyar csoport alelnöke körlevelet intéz az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának tagjaihoz.

Interpelláció.

Bpest, május 29.

A képviselőház ülésének ujbol megkezdése után Justh Gyula képviselő a póttartalékba sorozott mezei munkások érdekében interpellációt fog intézni a honvédelmi miniszterhez, hogy azok a nagy munka idején a hadgyakorlatokra való részvételről felmentessenek. E tárgyban Csanádmegyei közgyűlése már a mult évben feliratilag fordult a képviselőházhoz.

A helyzet.

Bpest, május 29.

A helyzet igen válságos.

Valószínű, hogy Thun is, Szell is lemondanak. Thunnak s néhány hét múlva Goluchovszkynak bukása bizonyos és Szell ujabb megbízatása valószínű, azonban nem bizonyos. Ő felsége egész Ausztriával nem akar szemben állani és gyűlöletükkel szembe szállani, más felől nem elégíti ki egy 3 éves kiegészítés, melynek 2-ik évében a magyar képviselő választások esnek és gondot okoznak, mert ennek kell az új kiegyezést megcsinálni.

Magyarok — Tisza—Bánffy csoport — ajánlkoznak az osztrák kívánságok keresztül vitelére amostani képviselőházzal; majd dissidensek azt vetik fel, hogy 1903 végeig minden maradjon, a mint van. Függetlenségi igazolva látják, hogy a perszonális unió az egyedüli állandó és biztos állapot. Ausztriában csak hivatalnok miniszterium lehetséges és a 14-ik §. a mi bizony nem alkotmányos, minél — sokan — kíváncsian abbarnak tartanak egy katonai adminisztrációit, mely a forradalmi követeléseket és törekvéseket kiirtja Ausztriából.

Népgyűlés Sima mellett.

Szentés, máj. 29.

A K. E. jelenti: Csongrádmegye összes községeinek ellenzéki tagjai az itt uralkodó visszaélések, hatalmi zaklatások és korrupció megszüntetése végett tegnap egy megyei ellenzéki egyesület megalkotása czéljából Szentésen a főtéren nagy népgyűlést tartottak.

Erre a nagyszabásu egyesülésre a multban elkövetett botrányos hatalmi erőszakoskodások, különösen Vadnay főispán által Sima Ferencz politikai megsemmisítésére, családjának anyagi tönkretételére kihajszolt csod eset adott alkalmat.

A vármegye minden községéből százanként jelentek meg zászló alatt Szentésen.

A népgyűlés határozatilag kimondta, hogy egy kiálló szózáttal fordul e kormányhoz, az országgyűlés mindkét házához, az egész ország törvényhatóságaihoz, a melyben rámutat, hogy a Vadnay főispánsága alatt a Bánffy-korszak milyen rémuralmat üzött Csongrádmegyében az ellenzék megsemmisítésére, mely becsutelen rágalmakat terjesztett és támadásokat intézett a megye ellenzékének, a mindnyájok által nagyrabecsült, rajongva szeretett és leg-tiszteltebb vezérei ellen: miként vásárolt csodót ellene sikkasztó szentesi ügyvédekkel szövetekezve. Felhívja a népgyűlés a kormányt, hogy ezt az embert, a ki a Bánffy-rendszer védelmére a parlamentet első sorban támadta meg s erre a támadásra az egész országot felhívta hirhadt feliratában, a bukott rendszerrel együtt távolítsa el a vármegye éléről, mert a pohár telve van s bármi történjen is, a nép nem tűri tovább a megye élen.

A népgyűlés ennél fogva hírlapi uton fogja felszólítani Vadnay főispánt, hogy távozzék a megyéből, mert szomorú vége lesz főispánságának. Végül határozatilag kimondta, a nagygyűlés, miszerint megbotránkozik a magyarság ellen folytatott hajszán és csatlakozik a Hubacsék és Miacsek nevezetű bírósági közegek ellen hamis tanúzásra való felbujtás miatt elrendelt bünygyi vizsgálathoz s mint tanuk jelentkezni fognak az ily hallatlan visszaélések megtorlására.

Népiszkolák államosítása.

Budapest, május 29.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter az ország minden vidékén szorgalmazza a meg nem felelő népiszkolák állami kezelésbe való átvételét. Legutóbb Pancsova város közgyűlése 24 szavazat ellenében 43 szavazattal mondotta ki a községi iskolák államosítását. Torontál-Almásan pedig, mely a volt határőrvidékhez tartozik, jövő év első napjával kezdik meg a magyar nyelvű oktatást. A nem magyar ajku gyermekek különben hetenként néhány órán át anyanyelvükön is részesülnek majd oktatásban.

Az unitárius püspök Hodmezővásárhelyt.

H. Mezővársárhely, máj. 29.

Ferencz József unitárius püspököt nagy ünnepélyességgel fogadták Hodmezővásárhelyt.

Már a vasutnál ezetekre menő közönség fogadta és kísérté szállására a főpásztor.

Tegnap a templomot zsúfolásig megtöltötte a közönség és a püspök nagyszabásu szónoklata leirhatatlan lelkesedést szült.

Templomozás után a különböző egyházak küldöttségei tisztelegtek a püspöknél.

Berényből, Orosházáról, Dévaványáról a hívek mind megjelentek.

Délben fényes bankett volt a püspök tiszteletére, a melyen a város egész intelligenciája jelen volt.

Ujabb hírek.

Budapest, május 29.

A magyar miniszterek ma délelőtt értekeztetet tartottak s mindaddig Bécsben maradnak, míg a döntés megtörténik.

A király valószínűleg Szellt ma hosszabb kihallgatáson fogadja.

A Magyar Távirati Iroda felhívatosan közli, hogy nem csak a kormánypárt, de az ellenzéki pártok ki-váló tagjai ajánlották Szell Kálmánnak, hogy eddigi magatartásába vetett bizalmuk kifejezésével manifestálh fogják, hogy a kiegyezés kérdésében az egész országgyűlés és az egész ország támogatja.

Szell arra kérte, hogy tartozkodjanak minden timentő megnyilatkozástól.

Dreyfuss-ügy.

Budapest, május 29.

A Dreyfuss-ügy ujabb tárgyalását ma megkezdtek. Mindössze 200 hallgató van jelen.

Ezek között 100 újságíró, kiknek fele állni kénytelen.

Főszerkesztő;

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos;

MAGYARY MIHÁLY.

Sz. 440—1899 főisp.

493. 1—3.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bízott Kolozsvár sz. kir. város adóhivatalánál fressedében levő két II.-od osztályú ker. adóügyi állás: a pályázati hirdetek a felhívom azokat, a kik ezen egyenként évi 800 frt fixelés és 120 forint lakpénzzel járadalmazott állások valamelyikét elnyerni óhajtják, — hogy az 1899. évi I. t. cz. 18. §-ában előírt minőségét, valamint eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérelmeket hozzám f. évi június hó 15-ig anyuival is inkább adják be — mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvárt, 1899 évi május hó 19. én.

Gr. Beldi s. k.
főispán.

Sz. 691—899.

492. 1—2.

Hirdetmény.

Dicső-Szent-Márton, megyei székhely, politikai nagyközség képviselőtestülete főutcáinak aszfalt-, beton-, vagy gránit burkolatú járdákkal ellátását határozván el, e művelet biztosítására ezennel pályázatot nyitunk.

Felhívom a pályázni kívánók, hogy a munkát kereszttulvitelre vonatkozó, kellően felszerelt ajánlataikat, belefoglalva a járdák kijelölésének, lejtmerésének, felmérésének is a költségeit, 10 nap alatt a községi elöljáróságához beadni sziveskedjenek, melyben feltüntetendő a burkolat anyagának és elhelyezési munkadíjának méterenkénti egység-ára. A burkolati anyagokat illetőleg ajánlat tehető mindháromra, avagy tetszés szerint csak azok egyikére.

Dicső-Szentmártonban, 1899 május 26. án.

Nagy János
közs. jegyző.Pető Samu
h. közs. bíró.

811—899.

494. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közli, hogy a Kolozsvár városi kir. járásbíróság 1899. évi VI. 593. sz. végzésével Dr. Ötvös Lajos ügyvéd által képviselt J. B. Ferencz és neje felperesek részére Veress Lajos alperes ellen 3160 forint követelés a járuléki erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől folyó évi április hó 22. napján lefoglalt 810 frtra becsült ingóságokra a Kolozsvár városi kir. járásbíróság V. I. 593. —99. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatott követelése erejéig is a menyniben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Kolozsvárt, Kultorda utca a Reimann Károly kőfaragó telepen leendő megtartására határidőül 1899. évi június hó 5-ik napján d. u. 8 órája tüzetik ki, mikor a bíróságilag lefoglalt butorok, kályhák és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívom mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a menyniben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

Végre kötelesek a bérbeadók az 1881. évi LX. t. 112. §. értelmében azon követelési összeget, melyre törvényes zálogjogot igényelnek, — az árverés megkezdése előtt alulírt kiküldöttnek szóval vagy írásban bejelenteni. A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899. május hó 14. napján.

Ligeti József,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 782—1899.

495. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó hivatalból ezennel közli, hogy a budapesti kir. járásbíróság 1898. évi sp. VI. 68. számú végzése folytán hivatalból képviselt Brázy Kálmán felperes részére Bojádi Sándor alperes ellen 44 frt 85 kr. követelés a járuléki erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől mult évi novemberhó 19-ik napján lefoglalt 689 frt 90 kr-ra becsült ingóságokra a Kolozsvár városi kir. járásbíróság VI. 436. —1898. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a felülfoglaltatott követelése erejéig is a menyniben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Kolozsvárt, Bécsi utca 5. számú házban leendő megtartására határidőül 1899. évi május hó 30. napján d. e. II. órája tüzetik ki, a mikor a bíróságilag lefoglalt bolti állvány, 1 vasca, bolti áruk és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívom mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

Végre kötelesek a bérbeadók az 1881. évi LX. törvénnyel 112. §. értelmében azon követelési összeget, melyre törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdése előtt alulírt kiküldöttnek szóval vagy írásban bejelenteni.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi május hó 10. napján.

Ligeti József,
kir. bir. végrehajtó.

523—1899

496. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közli, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1895. évi 11412 számú végzésével dr. Viski László ügyvéd által képviselt Takarékpénztár és hitelbank felperes részére dr. Tutsek Sándor, Horovitz Béla és ifj. Horovitz Sámuel alperes ellen 300 forint követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől 1896. évi január hó 2. napján lefoglalt 2205 frtra becsült ingóságokra, a Kolozsvár városi kir. járásbíróság V. I. 477. —99. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az alperesek lakásán Kolozsvárt, belmagyar-utca 15. sz. házban és belkőp utca 22. sz. a. leendő megtartására határidőül 1899. évi május hó 30. napján délelőtt 9 órája tüzetik ki, mikor a bíróságilag lefoglalt butorok, koci, ló és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívom mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a menyniben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna — és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi május hó 6. napján.

Pap Jenő
kir. bir. végrehajtó.

Posztószétküldés csak magánosoknak.

Forint	280 jó
	310 jó
	480 jó
	600 jó
Egy vég, 3-10 m. hosszú	775 finom
teljes uri öltönynek ára csak	900 finom
	1050 legfinomabb
	1240 angol
	1395 kangarn

valódi gyapjából.

Posztógyári
raktár.

Kiesel-Amhof Brünben.

Minták ingyen és bérmentve! — Mintáit szállítják!

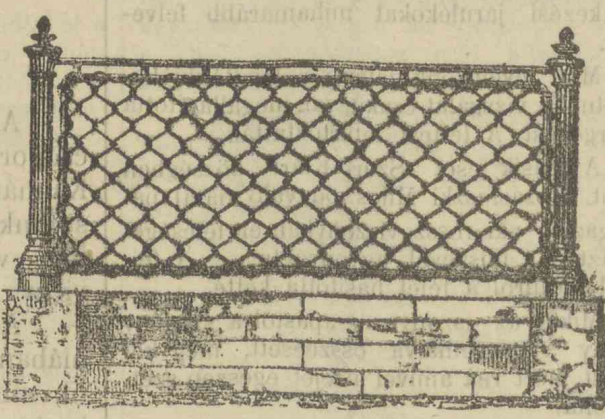
Magánvevők figyeljenek! Csak közvetlenül vásárolhatnak az értékek megfizetésénél előzőleg és bizonyítésképp csak Krausz Adolf posztókereskedő Budapestben a szabónak — ha mintakönyvéből tesz rendelést, a következő ajándékot adja — 10 frt vásárlásánál 1 nadrágot 50 kr-ért, 20 frt vásárlásánál egy öltönyt 1 frt-ért, 60 frt vásárlásánál három öltönyt egészen ingyen! Ezenkívül a szabó még a következő engedményt kapja — 3 frt-ot méterje után és külön 20 százalékos. Ezeket az ajándékokat a magánvevő fizeti, ha Krausz 288 21—24 Adolf mintakönyve után a szabónál vásárol.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve

LÉBER GYULA

első erd. sodronyszövet-
fonat és szita-áru gyára

Kolozsvárt, Torda-utca.

Ajánlva minden e-
zakmába vágó
munkát. Ugyint
kertek, erdők, va-
dask-telek, szőlők,
sírhelyek stb. beke-
rítéséhez való gép-
fonatát; pince-,
padlás, felső vilá-
gossági magtár és
élelőkamra ablakok
rostélyzatát major-
sági udvarok sod-
rony-fonattal való

bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, föld és porond válogatáshoz;
szikra fogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok).

Nemkülönben zöldre festett légy-szövet, szelelő rosták, Backer-féle
rosták és egyébféle használatra vas, réz és cín-szövetek Kruppa-sodrony-
szegélyzetek különféle mintákban; fakere be foglalt rosták, löher-vízíták
és sziták különféle cizellokra igen erősen készítettnek és gyári áruk szer-
int számíthatnak. Azal tükés sodr ny kertek, erdők stb. bevonásához
jutányos árért fel is huzatik.

KÉPES ÁRJEGYZÉKKEL BÉRMENTVE SZOLGÁLOK.

300. 20—20.

Kiváló tiszteltetl:

LÉBER GYULA.

THE PREMIER CYCLE CO LTD.

(Hillmann, Herbert & Cooper.)

GYÁRTELEPEK

COVENTRY

EGER

DOOS

Angolország.

Csehország.

Németország.

A
PREMIER-
kerékpár

24 év óta

elsőrendű

gyár: mány!

Egyedüli raktára:

Taufner Ferencz Utódánál

KOLOZSVÁRT

314. 6—20.

SOLYMOSY ÉS TÁRSA BETÉTI-TÁRSASÁG

Sürgönyözim: Solymosy-gépgyár.

gépgyár- és vasöntőde Kolozsvárt.

Telephon 186.

Készít legjutányosabb áron és legpontosabb kivitelben a mai legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő: álló és fekvő
gőzgépeket a legújabb és legkisebb káros térről működő dugattyús vezérművel; gőz- és szíjhajtású szivattyukat, sajtókat,

teljes szeszgyári-, malom és téglagyári berendezéseket, gőz-kazánokat, vízi-kerekeket- és turbinákat; valamint mindenemű gazdasági gépeket, u. m.: eséplőgépet
járgányokat, rostákat, Trieureket, szecskavágókat stb.

Különös figyelmébe ajánljuk úgy a t. gazdáknak, mint kereskedőknek nagyban gyárto't

ekéinket,

különböző gazdasági, kereskedelmi és épület öntvényeinket, u. m.: oszlopokat, csigalépesőket stb. stb.

Mindennemű gépek és géprészek javítását a legjutányosabb áron és teljes megelégedésre eszközöljük.

Összes általános szállított munkánkért legmesszebb menő jótállást vállalunk el.

Tervezettel és költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Szíves pártfogásukat kéri

151. 13—*

SOLYMOSY és TÁRSA betéti-társaság.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.